

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Ποιος φοβάται το άσυλο;

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΨΑΡΡΑ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ. ΙΟΞ e-mail

Το πανεπιστημιακό άσυλο, η απαγόρευση δηλαδή της εισόδου αστυνομικών στο Πανεπιστήμιο χωρίς άδεια της Συγκλήτου, αποτελούσε ήδη από το 19ο αιώνα εθνικό δικαίωμα των ελληνικών ΑΕΙ. Την καταπάτησή του από χωροφύλακες επικαλέστηκαν μεταξύ άλλων και οι ένοπλοι φοιτητές που πραγματοποίησαν την πρώτη κατάληψη πανεπιστημιακού κτιρίου στην Αθήνα, τον Ιανουάριο του 1897 (Χρ. Λάζος, «Ελληνικό φοιτητικό κίνημα», Αθήνα 1987, σ. 168).

*Τυπικά, τουλάχιστον, ο θεσμός υφίστατο ακόμη και στις πιο αυταρχικές περιόδους. Όπως επισημαίνει ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος, «το μόνο που αμφισβητήθηκε και πριν από τη δικτατορία και ύστερα απ' αυτήν είναι αν το προαύλιο του Πανεπιστημίου αποτελεί επέκταση του ασύλου ή όχι» («Νομικός Διάλογος», τχ. 2, 10/1979). Μέχρι και η χούντα αισθάνθηκε υποχρεωμένη το 1972-73 να το λάβει θεωρητικά υπόψη της. Στις 14 Φεβρουαρίου 1973, π.χ., η Σύγκλητος του ΕΜΠ υπέβαλε την παραίτησή της λόγω της παραβίασης του ασύλου. Για τον ίδιο λόγο παραιτήθηκε στις 22/2/73 και το διορισμένο δ.σ. της Φιλοσοφικής.

Αποκαλυπτικότερη είναι, ωστόσο, η επιχειρηματολογία που επιστρατεύθηκε για να δικαιολογηθεί η διαδοχική καταπάτηση του ασύλου στη Νομική (20/3/73) και το Πολυτεχνείο (17/11/73).

* Στην πρώτη περίπτωση, η Σύγκλητος έδωσε την άδεια, κάνοντας λόγο για «ομάδα ελαχίστη εν σχέσει προς τον όγκον του φοιτητικού κόσμου», η οποία «διά της στάσεώς της, παρά πάσαν έννοιαν δικαίου και ελευθερίας, προσπαθεί να εμποδίσει την άσκηση του αναφαιρέτου δικαιώματος των φοιτητών, όπως μορφωθούν».

* Στη δεύτερη περίπτωση, η Σύγκλητος του ΕΜΠ αρχικά αρνήθηκε να επιτρέψει εισβολή της αστυνομίας, επικαλούμενη ακριβώς το πανεπιστημιακό άσυλο. Επειτα, όμως, τη σφαγή και την κήρυξη του στρατιωτικού νόμου, με νεότερη απόφασή της (19/11/73) «αποδοκιμάζει τους προκαλέσαντας τα δραματικά γεγονότα, ως και τους καταχρασθέντας του ασύλου του Ιδρύματος», με το επιχείρημα ότι «η μεγάλη πλειονότης των συγκεντρωθέντων εντός του Ιδρύματος απετελείτο από πρόσωπα διαφόρων κατηγοριών ξένων προς το Πολυτεχνείο».

Στα εξωφοιτητικά αυτά στοιχεία αποδίδονται τόσο «η κατίσχυσις των πολιτικών συνθημάτων έναντι των σπουδαστικών» όσο και «αι ζημιαί εις την περιουσίαν του ΕΜΠ (εγκαταστάσεις, εξοπλισμοί εργαστηρίων)».

*Μετά την εμπειρία του 1973, η Μεταπολίτευση γνωρίζει τις πρώτες προσπάθειες για νομοθετική κατοχύρωση του ασύλου. Πρόταση της αντιπολίτευσης το 1975 για ενσωμάτωσή του στο νέο Σύνταγμα («η ακαδημαϊκή ελευθερία και το ακαδημαϊκό άσυλο είναι απαραβίαστα») απορρίφθηκε από την κυβέρνηση Καραμανλή.

Θέσπιση μετ' εμποδίων

Ο Ν. 815 το αγνόησε, ενώ η Επιτροπή Πρυτάνεων του 1980 προσπέρασε το ζήτημα, θεωρώντας το «πολιτικό» κι όχι εκπαιδευτικό. Όσο για την αστυνομία, εύγλωττη είναι η απουσία οποιασδήποτε σχετικής αναφοράς στο πολυσέλιδο εγχειρίδιο των ΜΑΤ που συνέταξε ο Ηλίας Ψυχογιός («Δημόσιαι συναθροίσεις», Αθήναι 1979).

Τον Μάιο του 1977, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου Ευστάθιος Μπλέτσας γνωμοδότησε, έπειτα από σχετικό ερώτημα του υπ. Δημόσιας Τάξης, ότι πανεπιστημιακό άσυλο δεν υφίσταται κι ότι η αστυνομία έχει δικαίωμα και καθήκον να μπαίνει όποτε θέλει στα ΑΕΙ, να παρίσταται στις φοιτητικές συνελεύσεις «εάν αυταί παρεξέκλιναν του σκοπού τους και μετατράπηκαν σε πολιτικές συναθροίσεις», καθώς και «να ανακαλύπτει και να προσαγάγει σε δίκη τους φυσικούς ή ηθικούς αυτουργούς» των «εγκλημάτων» της αφισοκόλλησης, της ανάρτησης πανό και της αναγραφής συνθημάτων στους τοίχους («Ε» 13/5/77).

Οι θυελλώδεις αντιδράσεις ανάγκασαν τον υπουργό Παιδείας Γεώργιο Ράλλη να ξεκαθαρίσει ότι «η κυβέρνηση αναγνωρίζει ουσιαστικά και στην πράξη το πανεπιστημιακό άσυλο».

Απέμειναν έτσι μονάχα οι φασίστες της «Φοιτητικής Εθνικής Πρωτοπορίας» να «αρνούνται την ύπαρξη πανεπιστημιακού ασύλου», επικαλούμενοι την... ισότητα των ελλήνων πολιτών.

Τα ΜΜΕ πιέζουν για την κατάργηση του ασύλου.

Όπως διαβάζουμε στην απόφαση του 3ου συνεδρίου της, «οι συνέδριοι δέχονται το άσυλον μόνον υπό την έννοιαν της αδιατάρακτης και ελεύθερης πνευματικής αναζητήσεως και τούτο υπό την προϋπόθεση να μην θίγεται η πατρίδα, η θρησκεία και η οικογένεια» («Ελληνικόν Αύριον» 6.1980).

****Η άνοδος του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία θα σημάνει τη νομοθετική κατοχύρωση του ασύλου με το Ν. 1268.**

Αν σήμερα αυτή η ρύθμιση καταγγέλλεται σαν υπερβολικά ανεκτική, όταν ψηφίστηκε αντιμετώπισε πολύ διαφορετικές αντιρρήσεις. Χαρακτηριστική η απόφαση των φοιτητών του Φαρμακευτικού Θεσσαλονίκης: «Αντιπασδόμαστε στον περιορισμό του ασύλου μόνο για τα μέλη των ΑΕΙ. Δεν δίνουμε σε κανέναν (πρόσωπο ή συνδικαλιστικό όργανο) και σε καμιά περίπτωση το δικαίωμα να διαπραγματευτεί το Ασυλο. Αρνούμαστε τη

ρήτρα της αυτεπάγγελτης καταπάτησης, γιατί αποτελεί άλλοθι για αυριανές παραβιάσεις του ασύλου, πράγμα που συνέβη στο παρελθόν πολλές φορές».

Το άρθρο 2 § 7

****Στην πράξη, βέβαια, οι αυξημένες δημοκρατικές ευαισθησίες της εποχής λειτούργησαν ανασταλτικά προς τη γενικευμένη εφαρμογή του άρθρου 2 § 7, βάσει του οποίου η «δημόσια δύναμη» μπορεί να εισβάλει αυτεπάγγελα στα ΑΕΙ αν θεωρήσει ότι διαπράττονται αυτόφωρα κακουργήματα ή εγκλήματα κατά της ζωής. Οι αντιδράσεις στις πρώτες παραβιάσεις του ασύλου μετά το 1982 υπήρξαν καθοριστικές (βλ. διπλανή στήλη).**

Δεν έλειψαν και κάποιες παρεμβάσεις στα όρια της γελοιότητας. Το φθινόπωρο του 1982, π.χ., το ΚΣ της ΟΝΝΕΔ κατήγγειλε με προκήρυξή του την «παραβίαση του Πανεπιστημιακού Ασύλου στην Πολυτεχνειούπολη Αθηνών», θεωρώντας την μάλιστα απόπειρα «επιβολής του μονοκομματισμού». Από ταυτόχρονη προκήρυξη της ΔΑΠ-ΝΔΦΚ πληροφορούμαστε πως η εν λόγω «κατάφωρη παραβίαση του Πανεπιστημιακού Ασύλου» είχε γίνει «με την παράνομη διοργάνωση της γιορτής της νεολαίας του ΠΑΣΟΚ στην Πολυτεχνειούπολη»!

Την ηγεσία της ΟΝΝΕΔ αποτελούσαν τότε ο Βασίλης Μιχαλολιάκος, ο Μάνος Μανωλάκος, ο Διονύσης Καραχάλιος και ο Νίκος Χατζηνικολάου.

****Η κυρίαρχη εικόνα για τις «δυσλειτουργίες» του πανεπιστημιακού ασύλου προέκυψε τη δεκαετία 1985-1995 από τη διαδοχική μετατροπή πανεπιστημιακών κτιρίων σε πεδία μάχης ανάμεσα σε διαδηλωτές - συνήθως αναρχικούς- και τα ΜΑΤ.**

Αρχικά, τα πανεπιστημιακά κτίρια χρησιμοποιήθηκαν ως καταφύγιο καταδιωκόμενων διαδηλωτών: συγκέντρωση της «Επιτροπής για το Στρατό» (14/10/83), διαδήλωση κατά του Λεπέν (4/12/84), πορεία εναντίον της επίσκεψης Σουλτς (26/3/86)...

Κάποιες μάλιστα φορές, όπως κατά την επίσκεψη Μπους (18/7/91) ή τη μαθητική διαδήλωση της 24/10/91, η προσπάθεια των ΜΑΤ να «σπρώξουν» τους διαδηλωτές σε κάποιο ΑΕΙ, με τον αποκλεισμό όλων των άλλων οδών διαφυγής, ήταν οφθαλμοφανής.

Την ιδέα, άλλωστε, της μετατροπής του πλησιέστερου ΑΕΙ σε ορμητήριο εισηγήθηκε, άθελά του ίσως, ένα στέλεχος της ΕΛ.ΑΣ. Στις 9 Μαΐου 1985 ομάδες αναρχικών συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Εξαρχείων, διαμαρτυρόμενοι για τις καθημερινές «επιχειρήσεις αρετής» της αστυνομίας. Η εκδήλωση απαγορεύθηκε κι ο αστυνομικός διευθυντής Δ. Χοχτούλας προειδοποίησε με ντουντούκα τους συγκεντρωμένους: «Εδώ δεν είναι Νομική να υπάρχει άσυλο. Θα σας συλλάβουμε και θα σας ισοπεδώσουμε!».

Οι παραλήπτες του μηνύματος έσπευσαν, φυσιολογικότατα, να ταμπουρωθούν στο πλησιέστερο πανεπιστημιακό κτίριο. Η κατάληψη του Χημείου κράτησε τέσσερις μέρες κι έληξε ειρηνικά μόνο χάρη στη διαμεσολάβηση αριστερών πολιτικών κομμάτων (ΕΔΑ και ΚΚΕ Εσωτερικού).

Η στάση των αρχών καθορίστηκε κάθε φορά από ποικίλους παράγοντες: τη μαζικότητα, την απήχηση, τις πολιτικές συμμαχίες τους αλλά και την ευρύτερη συγκυρία.

Οι εχθροί φοιτητές

Η -εντελώς ξεχασμένη σήμερα- ταχύτατη εκκένωση της ΑΣΟΕΕ τον Αύγουστο του 1994 πάτησε στην καλοκαιρινή (και πολιτική) απομόνωση των καταληψιών, ενώ η μεγάλης έκτασης επιχείρηση του Πολυτεχνείου του 1995 αξιοποίησε την ταυτόχρονη εξέγερση των φυλακισμένων του Κορυδαλλού και το συνακόλουθο εθισμό του κοινού στην ιδέα μιας βίαιης λύσης.

****Ο Νοέμβριος του 1995 σηματοδοτεί το τέλος μιας εποχής: Στο εξής, οι προσπάθειες κατάλυσης του ασύλου στοχεύουν όχι εξωπανεπιστημιακούς «ταραξίες», αλλά τους ίδιους τους φοιτητές, το κίνημα των οποίων ριζοσπαστικοποιείται ραγδαία απέναντι στις αλληπάλληλες απόπειρες νεοφιλελεύθερης αντιμεταρρύθμισης στα ΑΕΙ.**

Αρχικά, η σχετική παραφιλολογία επικεντρώθηκε σε (πραγματικά ή φανταστικά) κρούσματα «ποινικής» παραβατικότητας σε πανεπιστημιακούς χώρους. Στην πορεία, ωστόσο, απέκτησε συγκεκριμένα

χαρακτηριστικά, ευθέως ανάλογα του γενικότερου αντιαπεργιακού λόγου: το άσυλο αποτελεί πρόβλημα επειδή επιτρέπει στους φοιτητές να καταλαμβάνουν τις σχολές τους, ως μέσο διεκδίκησης των προβλημάτων τους ή αντίστασης σε αρνητικές κυβερνητικές επιλογές.

* Η ασυλοφάγα αρθρογραφία των τελευταίων χρόνων είναι αποκαλυπτική: Για «αριθμητικά ανάξιες λόγου αλλά πολύ δυναμικές φοιτητικές ομάδες, με σκοτισμένο μυαλό από αναρχικές ιδέες» κάνει λόγο ο πρώην ευρωβουλευτής της Ν.Δ. -κι επίδοξος συνταγματικός μεταρρυθμιστής- Γιάννης Μαρίνος («Βήμα» 10/4/2005), για «συρφετό ολίγων φοιτητών» που «ασκούν τρομοκρατία και απειλούν ότι θα κηλιδώσουν οποιονδήποτε τους αντισταθεί με τη στηλίτευσή του» (!) γράφει ο πρώην κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Εμμανουήλ Μικρογιαννάκης.

* Ακόμη κι όταν προσχηματικά αναφέρονται σε «εξωφοιτητικά στοιχεία», οι θιασώτες της αναθεώρησης του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου φροντίζουν να φωτογραφίσουν τους φοιτητές τους - όπως ο Γ. Μπαμπινιώτης στο «Βήμα» (4/12/2005) ή ο (τότε) πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης, Γιάννης Φίλης, στην «Ε» (30/6/2003).

Ο τελευταίος δεν διστάζει να αποδώσει την εξάμηνη κατάληψη του 1999, αποφασισμένη από αλληπάλληλες φοιτητικές συνελεύσεις, σε «εξωπανεπιστημιακά άτομα»!

* Ακόμη πιο εύγλωττες είναι οι εποικοδομητικές παρεμβάσεις πανεπιστημιακών στο «διάλογο» των Γιαννάκου-Βερέμη, όπως εκτίθενται στην επίσημη ιστοσελίδα του ΥΠΕΠΘ. Εκεί, οι όποιες αναφορές στο άσυλο συνδέονται άμεσα με την καταστολή του φοιτητικού κινήματος και την επιβολή των σχεδίων του υπουργείου ή ακόμη αντιδημοκρατικότερων αλλαγών.

«Καμία ομάδα (μικρή ή μεγάλη) του πανεπιστημίου δεν έχει το δικαίωμα να παρακωλύει τα υπόλοιπα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας από τη διαδικασία της εκπαίδευσης και της έρευνας», αποφαινεται ο πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης Ιωακείμ Γρυσπολάκης, ενώ ο Ιωάννης Χατζόπουλος αποφαινεται πως «η αυθαίρετη κατάληψη του πανεπιστημιακού χώρου από ομάδα της πανεπιστημιακής κοινότητας στο πλαίσιο αγωνιστικών κινητοποιήσεων είναι αυτή καθεαυτή ενέργεια κατάλυσης του ασύλου».

* Εξω φρενών με τις εμπειρίες της «κατά τη διάρκεια της κατάληψης του Ιουνίου», η Αννίτα Φλώρου ζητά τέλος να λυθούν τα χέρια της ΕΛ.ΑΣ.: «Δώστε τη δύναμη (από νομική και ουσιαστική άποψη) στην οποιαδήποτε αρμόδια αρχή να επεμβαίνει στα πανεπιστήμια όταν η ελευθερία μετατρέπεται σε ασυδοσία».

**Ένα πάγιο επιχείρημα των οπαδών της αλλαγής του καθεστώτος του ασύλου είναι ότι αυτό πρέπει να καλύπτει αποκλειστικά και μόνο την «ελεύθερη διακίνηση των ιδεών».

«Διακίνηση» ποιων ιδεών;

Εξ ορισμού, βέβαια, για να χρειάζονται «ασυλία» οι ιδέες θα πρέπει να κινούνται στα όρια της νομιμότητας ή έστω στο περιθώριο του κυρίαρχου λόγου. Ολως παραδόξως, ωστόσο, όποτε τέθηκε ζήτημα, οι περισσότεροι απ' τους εν λόγω τιμητές διαρρήγνυαν τα ιμάτιά τους για την «κατάχρηση» των πανεπιστημιακών χώρων.

* Εν έτει 1988, π.χ., το «Βήμα» χάλασε κόσμο για μια εκδήλωση στην πανεπιστημιούπολη για την αποποινικοποίηση της χρήσης χασίς. Οι πρυτανικές αρχές, αλλά και το τοπικό αστυνομικό τμήμα διασύρονταν επί βδομάδες για «υπόθαλη εγκληματιών» που, κατά το ρεπορτάζ, κάπνισαν συμβολικά μερικά «στριφτά».

* Στις 28 Μαρτίου 1991, μέλη της κυβερνητικής ΔΑΠ-ΝΔΦΚ διέλυσαν βίαια στο Αριστοτέλειο εκδήλωση της αριστερής παράταξης ΕΣΟΦ με θέμα τις μειονότητες της Βόρειας Ελλάδας. Σύμφωνα με τους διοργανωτές, επικεφαλής των τραμπούκων ήταν ο ίδιος ο δεξιός αντιπρύτανης (μετέπειτα πρύτανης) του ΑΠΘ, Αντώνιος Μάντης. Η εκδήλωση μετατέθηκε στις 28 Απριλίου, ματαιώθηκε όμως ξανά διά ροπάλου.

* Το 1992 εκατοντάδες πανεπιστημιακοί κατήγγειλαν δημόσια, με διατεταγμένη συλλογή υπογραφών, ως «ανεύθυνους» κι «εθνικά επικίνδυνους» τους συναδέλφους τους που υποστήριζαν την ελευθερία του λόγου, με αφορμή τη δικαστική καταδίκη 4 φοιτητών για «διασπορά ψευδών ειδήσεων» (επειδή ισχυρίστηκαν ότι στην Ελλάδα υπάρχουν μειονότητες και -μη κατονομαζόμενοι- επικίνδυνοι ακροδεξιοί!).

Ανάμεσα στους πρωταγωνιστές αυτού του μακαρθικού ξεσπάσματος συγκαταλέγονται ουκ ολίγοι απ' τους σημερινούς θιασώτες της «ακαδημαϊκής ελευθερίας» διά του περιορισμού της φοιτητικής «ασυδοσίας».

* Νωπός είναι, τέλος, ο σάλος που ξεσηκώθηκε, όταν πέρσι η επιτροπή γιορτασμού του Πολυτεχνείου επέτρεψε να εκτεθούν στον χώρο του ΕΜΠ ζωγραφικοί πίνακες καταδικασμένων στην υπόθεση της 17Ν.

Το «Σπουδαστικό» επιστρέφει;

Από μετριοπαθείς εκσυγχρονιστικούς κύκλους προωθείται, τα τελευταία χρόνια, όχι η ριζική αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του ασύλου, αλλά η ανάθεση της «προστασίας» του σε ειδική πανεπιστημιακή αστυνομία.

Η «λύση» αυτή, ωστόσο, απλώς μεταμφέζει το πρόβλημα.

Αν οι «πανεπιστημιακοί αστυνομικοί» δεν έχουν ιδιαίτερα κατασταλτικά καθήκοντα, σε τι θα διαφέρουν από τους ήδη υφιστάμενους φύλακες των ΑΕΙ; Αν, πάλι, τους δοθούν κανονικές αστυνομικές αρμοδιότητες, ουσιαστικά ανασυγκροτείται το αλήστου μνήμης «Σπουδαστικό» της Ασφάλειας, με την καθημερινή παρουσία του στους πανεπιστημιακούς χώρους να προοιωνίζεται διαρκείς τριβές με το πιο ανήσυχο κομμάτι των φοιτητών. Ενώ σε περιπτώσεις έξαρσης του φοιτητικού κινήματος, όπως διαπιστώνουμε π.χ. από τη Σορβόνη

του 1986, απλώς τα ΜΑΤ θα υποκατασταθούν -αρχικά τουλάχιστον- από τους «πανεπιστημιακούς» συναδέλφους τους.

Τα θινκ τανκ των τανκ

Ηταν 12 Αυγούστου 2001, όταν η «Απογευματινή» ανέλαβε με φανταχτερό πρωτοσέλιδο της να δια φωτίσει το κοινό για τη σκοτεινή πραγματικότητα της ανώτατης παιδείας: «Ασυλο εγκληματιών τα Πανεπιστήμια. Επιστημονική έρευνα σε 5 μεγάλα ΑΕΙ».

Σύμφωνα με το τετρασέλιδο ρεπορτάζ του Νίκου Σταυρουλάκη, έρευνα του διδάκτορα εγκληματολογίας Κυριάκου Μπαμπασιδή αποκαλύπτει ότι «χρήση και διακίνηση ναρκωτικών, κλοπές, φθορά ξένης περιουσίας, σεξουαλικές παρενοχλήσεις, ακόμα και απόπειρες βιασμού ή και ολοκληρωμένοι βιασμοί είναι τα "συνήθη" εγκλήματα που σημειώνονται στους χώρους των πανεπιστημίων, στους χώρους δηλαδή που "προστατεύονται" από το πανεπιστημιακό άσυλο».

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα αδικήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας: «Όπως κατήγγειλαν οι ερωτώμενοι, οι απόπειρες ή και οι ολοκληρωμένες περιπτώσεις βιασμών ανέρχονται σε ποσοστό 18,3%». Με άλλα λόγια: «δύο στις δέκα φοιτήτριες καταγγέλλουν απόπειρα ή και ολοκληρωμένο βιασμό».

«Έχουν λόγους οι γονείς και οι φοιτητές να ανησυχούν εξαιτίας της γενικότερης αύξησης της εγκληματικότητας, ιδιαίτερα στο χώρο των ΑΕΙ, όπου καμία αστυνομική ή άλλη Αρχή δεν μπορεί να επέμβει;», αναρωτιέται ο συντάκτης. Η απάντηση φαντάζει αυτονόητη - και δίνεται στο κύριο άρθρο της εφημερίδας: «Ο θεσμός του Πανεπιστημιακού Ασύλου, σε συνδυασμό με την έκπτωση των ηθών, συχνά μετατρέπει τα πανεπιστήμια σε χώρους ανάπτυξης του εγκλήματος. [...] Τα πανεπιστήμια έχουν γίνει καταφύγια κάθε λογής εγκληματικών στοιχείων, από συμμορίες ανηλίκων μέχρι αλλοδαπούς κακοποιούς αλλά και "αναρχικούς"». Οι τελευταίοι καταγγέλλονται σαν «η κυριότερη ομάδα που εμφανίζει έντονη εγκληματική δράση», η δε πολιτεία καλείται «να λάβει τα αναγκαία μέτρα».

Στην πραγματικότητα, όλα τα παραπάνω αποτελούν τερατώδη παραχάραξη των αποτελεσμάτων της επίμαχης έρευνας. Η διατριβή του Κ. Μπαμπασιδή εκδόθηκε πρόσφατα σε βιβλίο («Πανεπιστημιακό Ασυλο. Κοινωνικοπολιτικές και εγκληματολογικές προεκτάσεις», Αθήνα 2006). Ενα ξεφύλλισμά της αρκεί για να αποδειχθεί περίτρανα το μέγεθος της ασυλοφάντας δημοσιογραφικής απάτης. Συγκεκριμένα:

**Σε σύνολο 483 φοιτητών που απάντησαν στην έρευνα, μόλις 14 ανέφεραν ότι υπήρξαν θύματα κάποιας «εγκληματικής πράξης» σε πανεπιστημιακό χώρο, των Φοιτητικών Εστιών συμπεριλαμβανομένων (σ. 299).

Από τα 16 καταγγελλθέντα «εγκλήματα», τα 6 αφορούσαν κλοπές, 2 «απειλή», 1 διάρρηξη, 1 «βανδαλισμό ιδιοκτησίας», 1 «επίθεση», 2 «σωματικές βλάβες» και 3 «σεξουαλική παρενόχληση» (σ. 301). Ούτε ένας βιασμός ή απόπειρα!

**Το 18,7% δεν αφορά «δύο στις δέκα φοιτήτριες» που «καταγγέλλουν βιασμό», αλλά είναι το ποσοστό των τριών «σεξουαλικών παρενοχλήσεων» (ό,τι κι αν σημαίνει αυτό) στο συνολικό αριθμό των 16 αδικημάτων.

**Ερωτήματα προκαλεί επίσης ο ισχυρισμός της «Απογευματινής» ότι στην έρευνα «καταγγέλλθηκαν διαρρήξεις σε δωμάτια φοιτητών σε ποσοστό 38,3%». Ο συγκεντρωτικός πίνακας της διατριβής αναφέρει 1 μόνο διάρρηξη εντός κι άλλες 6 εκτός πανεπιστημιούπολης σε σύνολο, υπενθυμίζουμε, 483 ερωτηθέντων.

Επειτα απ' όλα αυτά, θα περίμενε κανείς πως ο συγγραφέας θα έσπευδε να καταγγείλει την αθέμιτη παραποίηση της δουλειάς του. Συνέβη ακριβώς το αντίθετο: σε πρόσφατη συνέντευξή του στον «Παρατηρητή» της Κομοτηνής (27.4.06), ο κ. Μπαμπασιδής καμαρώνει για το γεγονός ότι η «μεγάλη έρευνά» του «είχε γίνει και πρωτοσέλιδο σε αθηναϊκή εφημερίδα πριν λίγα χρόνια»!

Το ίδιο το βιβλίο του δεν διακρίνεται, άλλωστε, για τη σαφήνεια των θέσεών του. Παραδέχεται βέβαια πως «τα ποσοστά εγκληματικότητας εντός των πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων έχουν υπερτονιστεί, υπερεκτιμηθεί και διογκωθεί από τα ΜΜΕ» (σ. 391). Οσον αφορά το διά ταύτα, ωστόσο, παραπαίει ανάμεσα στην υποστήριξη του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, που θεωρείται απολύτως επαρκές (σ. 405-6), και την ξεκάρφητη υπόδειξη για «βελτίωση και ορθολογιστική τροποποίηση των υφισταμένων θεσμικών διατάξεων» (σ. 410).

Όμως η υπόθεση κρύβει κι άλλες εκπλήξεις. Η μικρότερη αφορά την πολιτική ταυτότητα του συγγραφέα, που η «Απογευματινή» φρόντισε να αποσιωπήσει: υπεύθυνος μαθητικού της ΟΝΝΕΔ το 1994-95, υποψήφιος ευρωβουλευτής της Ν.Δ. το 1999 και υποψήφιος βουλευτής στη Ροδόπη το 2004.

Περισσότερα ερωτήματα προκαλεί η συμμετοχή του στο δ.σ. του Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων, με αντιπρόεδρο τον ένθερμο υποστηρικτή της κατάλυσης του ασύλου, καθηγητή Εμμανουήλ Μικρογιαννάκη. Το ΙΑΑ είναι νομικό πρόσωπο εποπτευόμενο και χρηματοδοτούμενο από το υπουργείο Εθνικής Αμύνης, με σκοπό

την «παροχή, αποκλειστικά στον ΥΠΕΘΑ, απόψεων ή γνώμων σε θέματα αμυντικής πολιτικής και εξοπλισμών».

Συγκεκριμένα, «εκπονεί μελέτες, διεξάγει έρευνες και συμμετέχει σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα για θέματα αμυντικής πολιτικής και βιομηχανίας, νέων τεχνολογιών, στρατηγικής ανάλυσης, διεθνών σχέσεων και γεωπολιτικής».

Τι δουλειά έχει ένας εγκληματολόγος, και δη ειδικευμένος στο πανεπιστημιακό άσυλο, σ' ένα τέτοιο θινκ τανκ; Οι απορίες μας ενισχύονται από το γεγονός ότι ο υπουργός Αμυνας, Βαγγέλης Μείμαράκης, ήταν κεντρικός ομιλητής στην παρουσίαση της διατριβής του κ. Μπαμπασιδή (3.5.06). Φυσικά, υποστήριξε ότι «πρέπει να επανεξετάσουμε το άσυλο, δηλ. το σκοπό λειτουργίας του στη σύγχρονη δημοκρατία» («Παρατηρητής» 12.5.06).

Μήπως η αλλαγή του εγχώριου αμυντικού δόγματος, με την ανάθεση (και) στο στρατό της καταστολής των «ομάδων συμφερόντων» που τα βάζουν με το «οργανωμένο κράτος» (βλ. «Ιός» 14.11.2004 & 23.7.2005) έχει κάποιες απρόοπτες προεκτάσεις;

Αστυνομία στο άσυλο

5 Ιανουαρίου 1983. Είσοδος αστυνομικού στο Αριστοτέλειο για να συλλάβει εργαζόμενο που είχε διαπληκτισθεί με τον εργολάβο καθαρισμού μετά την απόλυσή του. Η ΦΕΑΠΘ καταγγέλλει την παραβίαση του ασύλου, ενώ ο πρύτανης (μητροπολίτης Τυρολόης Παντελεήμων) δηλώνει... άγνοια νόμου.

14 Οκτωβρίου 1983. Επίθεση ένστολων αστυνομικών και ΜΕΑ σε συγκέντρωση της «Επιτροπής για το Στρατό» στα Προπύλαια, έπειτα από απαγόρευση προγραμματισμένης πορείας. Ξυλοδαρμοί και συλλήψεις 11 στελεχών της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Ομόφωνη καταδίκη της παραβίασης του ασύλου από την ΕΦΕΕ, πολιτικά κόμματα, την πρυτανεία αλλά και τον υπουργό Δημ. Τάξης Γιάννη Σκουλαρίκη. Μηνύσεις εναντίον 8 αστυνομικών από τα δ.σ. των φοιτητών του ΕΜΠ.

Πολυτεχνείο 18.11.1995

2 Φεβρουαρίου 1984. Επέμβαση της Στρατονομίας στην Κτηνιατρική Θεσσαλονίκης, ύστερα από αίτημα σπουδαστών της Στρατιωτικής Σχολής (ΣΣΑΣ), για το σπάσιμο της περιφρούρησης φοιτητικής απεργίας.

Η Πρυτανεία διαχωρίζει τη θέση της κι ανακοινώνει πως οι υπαίτιοι «τιμωρήθηκαν για παράβαση των κανονισμών» της ΣΣΑΣ.

11 Απριλίου 1984. Ενοπλοι ασφαλίτες εισβάλλουν στη Νομική Κομοτηνής, συλλαμβάνοντας φοιτητές για «αναγραφή συνθημάτων».

Η Σύγκλητος του ΔΠΘ ζητά την πειθαρχική δίωξη των αστυνομικών.

20 Μαρτίου 1985. Τα ΜΑΤ εισβάλλουν στο ισόγειο της Νομικής Αθηνών, καταδιώκοντας αναρχικούς που έκαιγαν αφίσες στη Σόλωνος το βράδυ των φοιτητικών εκλογών.

Δυναμική απόκρουση των αστυνομικών από φοιτητές διαφόρων παρατάξεων, ακόμη και συνδικαλιστές της κυβερνητικής ΠΑΣΠ.

18 Νοεμβρίου 1985. Κατάληψη του Χημείου σε ένδειξη διαμαρτυρίας για το φόνο του 15χρονου Μιχάλη Καλτεζά από αστυνομικό στα Εξάρχεια. Επέμβαση των ΜΑΤ με άδεια της «Επιτροπής Ασύλου» (πρύτανης Μιχ. Σταθόπουλος, εκπρόσωπος του ΔΕΠ Δ. Μαυράκης, εκπρόσωπος των φοιτητών Ιω. Τσαμουργκέλης). Βομβαρδισμός του κτιρίου με χημικά, ξυλοδαρμός και σύλληψη 37 νέων.

24-25 Οκτωβρίου 1991. ΜΑΤ κι ακροδεξιοί «αγανακτισμένοι πολίτες» πολιορκούν επί ώρες το ΕΜΠ, εμποδίζοντας την έξοδο των υπολειμμάτων μαθητικής πορείας που είχε οδηγηθεί εκεί έπειτα από συμπλοκές με την αστυνομία έξω απ' το ΥΠΕΠΘ. Τακτικός βομβαρδισμός του ΕΜΠ με δακρυγόνα, πολύ μετά την κατάπαυση των επεισοδίων. Εμπρησμός του κτιρίου της Πρυτανείας στις 3.30 π.μ., πιθανότατα από ομοβροντία δακρυγόνων, ενώ οι ελάχιστοι καταληψίες είχαν συγκεντρωθεί σε άλλο χώρο (μπασκέτες) υπό την επίβλεψη καθηγητών.

Επέμβαση των ΜΑΤ με άδεια της Συγκλήτου και 28 συλλήψεις.

17 Αυγούστου 1994. Είσοδος των ΜΑΤ στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο (ΑΣΟΕΕ), με απόφαση της Συγκλήτου, και σύλληψη 52 νεαρών που είχαν πραγματοποιήσει κατάληψη σε ένδειξη αλληλεγγύης προς τους απεργούς πείνας Γ. Μπαλάφα κι Οδ. Καμπούρη. Κατάδικη 51 από τους συλληφθέντες σε φυλάκιση 8 μηνών για «διατάραξη οικιακής ειρήνης».

17-18 Νοεμβρίου 1995. Εγκλωβισμός περίπου 1.500 νέων στο ΕΜΠ από τα ΜΑΤ, μόλις ξεκίνησε η πορεία του Πολυτεχνείου. Ακολουθούν πολύωρες οδομαχίες, με αθρόα ρίψη δακρυγόνων, 47 συλλήψεις και «ζωντανή» τηλεοπτική κάλυψη.

Η Σύγκλητος προθυμοποιείται να επιτρέψει επέμβαση της αστυνομίας πολύ πριν ξεκινήσουν τα επεισόδια και δίνει τη σχετική άδεια στις 3.30 π.μ., αφού πρώτα διασφαλίζει την αποχώρηση όσων επιθυμούσαν (φοιτητών και μη). Οι 479 εναπομείναντες παραδίδονται χωρίς αντίσταση κι οδηγούνται στις κλούβες τραγουδώντας την «Ξαστεριά».

10 Μαΐου 2005. Είσοδος αστυνομικών στο ΕΜΠ, με τα αυτοκίνητα βουλευτών του ΠΑΣΟΚ (Χρ. Βερελής, Ευ. Βενιζέλος) που προσέρχονται σε παρουσίαση βιβλίου. Διαπληκτισμοί με αναρχικούς φοιτητές καταλήγουν στον τραυματισμό ενός 28χρονου από αστυνομική σφαίρα (δράστης ο προσωπικός φρουρός του Χρ. Βερελή) και μαζική ρίψη δακρυγόνων. Καταδίκη της οπλοχρησίας από τη Σύγκλητο, που κάνει λόγο για παραβίαση του ασύλου, και «προκλητική επίδειξη αυταρχισμού».

14 Νοεμβρίου 2005. ΜΑΤ εισβάλλουν στο προαύλιο της ΑΣΟΕΕ, καταδιώκοντας φοιτητές που επιχειρήσαν να κρατήσουν ανοιχτή τη σχολή τους κατά το γιορτασμό του Πολυτεχνείου. Η ΕΛ.ΑΣ. κάνει λόγο για «παρασυρμό» των οργάνων της λόγω «έντασης».

17 Νοεμβρίου 2006. Εγκατάσταση αστυνομικών στο χώρο των Προπουλαίων, την ώρα της πορείας του Πολυτεχνείου. Απουσία αντιδράσεων.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Κυριάκος Μπαμπασιδης

«Πανεπιστημιακό Ασυλο. Κοινωνικοπολιτικές και εγκληματολογικές προεκτάσεις» (Αθήνα 2006, εκδ. «Β. Ν. Κατσαρού»).

Αναθεωρημένη εκδοχή διδακτορικής διατριβής που υποστηρίχθηκε το 2001 σε αγγλικό πανεπιστήμιο. Δυστυχώς, το αποτέλεσμα είναι εξαιρετικά φτωχό: περιορίζεται στην υπενθύμιση των γεγονότων του 1973, την -όχι πάντοτε ακριβή- αναπαραγωγή δημοσιευμάτων του τύπου (κυρίως της τετραετίας 1995-98) και την επεξεργασία των απαντήσεων 483 φοιτητών σε ερωτηματολόγια του συγγραφέα (1999-2000). Απουσιάζει, αντίθετα, οποιαδήποτε αναφορά τόσο στη θεωρητική συζήτηση και πρακτική εφαρμογή του ασύλου πριν από το 1982 όσο και στον χειρισμό των συγκεκριμένων σχετικών κρίσεων μετά την ψήφιση του Ν. 1.268/82. Μοναδική εξαίρεση η (απίστευτα ανακριβής) περιγραφή των ετήσιων επετειακών επεισοδίων του «Πολυτεχνείου», που στηρίζεται σε, τρία όλα κι όλα, αφιερώματα της «Βραδυνής» και του «Ελεύθερου Τύπου» και υπάγεται μάλλον στην κατηγορία «bon pour l' Occident»...

Μηνάς Παπάζογλου

«Φοιτητικό κίνημα και δικτατορία» (Αθήνα 1975, εκδ. «Επικαιρότητα»).

Λεπτομερής εξιστόρηση του αντιδικτατορικού φοιτητικού κινήματος του 1972-73 από τον τότε ειδικευμένο συντάκτη των «Νέων». Αλληπάλληλες αναφορές στο ζήτημα του πανεπιστημιακού ασύλου, την επίκλησή του από τους φοιτητές και την αντιμετώπισή τους από τους τότε ιθύνοντες (πανεπιστημιακούς και μη).

ΔΕΙΤΕ

«Αναρχία, Νοέμβριος 1985».

Η επέμβαση των ΜΑΤ στο Χημείο (18.11.85), όπως την κατέγραψε το συνδρομητικό βιντεο-κανάλι TV Press του Γιώργου Καρατζαφέρη. Μεταξύ άλλων, ακούγονται ευκρινώς οι ήχοι από τις καταστροφές που οι αστυνομικοί προκάλεσαν στο εσωτερικό του κτιρίου, αρκετή ώρα μετά την εκκένωσή του από τους αναρχικούς καταληψίες.

[Ο ΙΟΣ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ](#)